

KRITIKK OG DEBATT

kultur

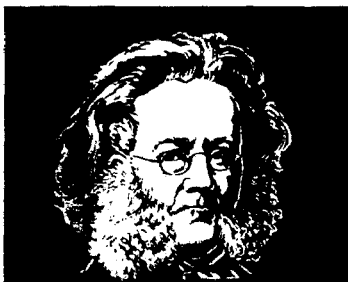
Ikke tusen ord seg prenter
som én gjernings spor.

Henrik Ibsen

Adios amigo

Den fjerde, og ifølge Bladkompaniet siste, boka i Ei Diablo-serien til Kjell Hallbing er nå på gata. «Stormens øye» markerer også den endelige avskjed med Morgan Kane, stadig ifølge forlaget. Forfatteren Kjell Hallbing har med dette skrevet i alt 90 boker om Kane og sonnen Paco Galan.

HENRIK IBSEN: Noe for framtida?

Den forsømte Henrik Ibsen

Det høres fint ut når det snakkes om å forvalte en kulturell og litterær arv. Ordene kan lett bli velmenende og uforpliktende, ja, komiske, som en intetsigende hyllest i et eller annet supperåd. Når 160 interesserte i dag møtes til nasjonal Ibsen-konferanse i Skien, er det utvilsomt en fare for at det hele kan ende i et forførende ordgylteri.

■ Tittelen på teatersjef Ellen Horns foredrag, «Leve Ibsen! Ibsen lever...», lover i så hønsende ikke godt. Men med erfaring fra Nationaltheatrets Ibsen-festivaler burde hun ha gode muligheter til å lande på en måte som fører oss framover. Mer spent er jeg på kulturminister Turid Birkeland og planleggingsminister Bendik Rugaas, for det Japlandske hus er allerede stint av ord. (Måtte vi for øvrig slippe å høre mer om «huset», ordet er i ferd med å ødelegge all debatt her i landet.)

■ Det er første gang det arrangeres en nasjonal Ibsen-konferanse av dette omfang, og hensikten er å koordinere det som fins av Ibsen-initiativ, kort sagt få til en nasjonal handlingsplan for Ibsen-satsning i Norge. Bakgrunnen er en erkjennelse av forsømmelse. Til tross for Ibsen-festival og noen museumsklatter er det ingen rimelig sammenheng mellom interessen for Ibsen rundt om i verden og den nasjonale bruk og utnyttelse av hans verker. Det gjøres mer på Ibsen i andre land enn i Norge.

■ I en artikkelserie i Dagbladet for et halvt år siden pekte vi på dette misforholdet og på hvilke muligheter som fins. Et eksempel til å lære av hentet vi fra England og utnyttelsen av Shakespeare. Visst er det forskjell på Ibsen og Shakespeare og på England og Norge, men måten det satses på innen forskning, museum/utstillinger og teater, kan vi ta til oss som et lærestykke. Kjensgjerningen er at dersom det kommer en gruppe turister, forskere eller for den saks skyld teaterregissører til Norge for å få vite mer om Ibsen, har vi ingen steder å vise dem til. Det norske Senter for Ibsenstudier har en 0,2 forskerstilling! «Ring meg når dere har et senter vi kan reise til, da vil vi komme, både forskere og studenter i hoppel», sa den britiske Shakespeare-eksperten Richard Cave til oss.

■ Å satse på Ibsen vil være som å forvalte og utnytte en skatt. Det vil være langt fra en konserverende kulturpolitikk, for skal kulturlivet være en framidsrettet møteplass, må vi evne å forvalte det vi har med oss fra fortida. Hvis ikke blir framskrittet redusert til – og identisk med – et partinavn på høyrefløyen.

inn-
hogg

Ære med bismak?

Talentiaden i TV er en fabelaktig presentasjon av det musikalske mangfold hos barn og unge. Æren har musikkorpene og kommunale musikkskoler som foster talenter. Etter at vinneerne er feiret og kåret av fagjury og seere, fortsetter feiringen når de kommer hjem til sine kommuner. Det tilflytter hjemstedene ære, enten de er i Bærum eller Gol. Er det en ære med bismak? Mange kommuner har skåret ned bevilgningene til musikkolene. Noen har gudskejelov uten å lykkes, prøvd å nesten utradere dem. Talentiaden er en påminnelse om hvor viktig hver krone er. Hundrevis av unge står på venteliste. Bevilgningene burde fordobles!

Harriet Eide

– Startet ved en sleiv

STØRST APPLAUS: Det var Odd-Bjørn Fure som høstet størst applaus i går kveld (Fure midt i bildet, Hans Fredrik Dahl til venstre).

Foto: JACQUES HVIISTENDAHL

I går møttes debattantene i historikerdebatten, Hans Fredrik Dahl og Odd-Bjørn Fure, for første gang til debatt i historikermiljø om David Irving og synet på Nazi-Tyskland. De som hadde håpet at de ville gi hverandre inn etter fotnoter, måtte gå skuffet hjem.

Av ANDREAS WIESE

Foran et kompetansetungt publikum, med Magne Skodvin og Ottar Dahl i spissen for flere eksamen-kommisjoner, verd med historikere, valgte de to kampanene isteden elegant å snakke forbi hverandre.

Riktignok tok Odd-Bjørn Fure inn første stikk da han annonserte at han ikke kom til å si stort om David Irving, siden Dahls bidrag om emnet ikke kvalifiserte til faglig vurdering på et historikerseminar. Men siden ble Fure sakligheten selv, og brukte sin halvtime til å levere en komprimert historieteoretisk forelesning rundt problemene med å sammenlikne Hitler og Stalin. I punkt for punkt, tungt pakket med referanser og navn, argumenterte han for at sammenliknende analyser av Tyskland og Sovjetunionen ville vise at nazismen var et uttrykk for et sivilisasjonssammenbrudd og tilbakelall til barbari – mens Stalins og kommunistregimets brutalitet burde forstås som en kontinuerlig fortsettelse av Tsar-Russlands lave sivilisasjonsnivå.

Bekjennende Dahl

Så var det Hans Fredrik Dahls tur, og der Fure hadde valgt den teoretiske til-

nærmingen, valgte Dahl bekjennelsen.

– Jeg har spurt meg selv hvorfor jeg står her i dag, åpnet han, for så på slutten av kvelden å innrømme at hele debatten på sett og vis begynte med en sleiv fra hans side – han burde selv sagt både ha presisert og tatt forbehold. Men sleiven hadde ført til en interessant debatt, mente Dahl, og for han kom det rakk han noen finter, han også.

For Nürnbergprosessen var storsinnet, i hvert fall i forhold til vårt eget mer smålige rettsoppgjør etter krigen, hevdet Dahl.

– Slik det naturlig blir i et lite samfunn der man er opptatt av å vokte hverandres meninger, føyde han til og ble belønnet med salens humoring.

Ellers var det Fure som fikk mest applaus, mens det eneste tillopp til pipekonsert kom fra pressefotografenes personsøker.

– Hans Fredrik Dahl lyder jo best, men det er Fure som har rett, er det ikke? hvistet en nervøs historiestudent til en annen på vei ut til pause. Her gjaldt

det tydelig å trå både historisk og politisk korrekt.

Sideshow

Først i debatten kom Dahl tilbake til sitt forsvar for høyreekstremisten Irving som historiker, og siterte selvste Magne Skodvin til forsvar for sitt syn. Det skulle han ikke gjort – Skodvin bidro med knappe tju sekund i debatten, utelukkende for å betakke seg for Dahls sitatpraksis. Dahl ba om unnskyldning, men da hadde Skodvin allerede forlatt lo-kalet.

Sideshowet sørget historikerne Harald Berntsen og Øystein Sørensen for –

Berntsen da han med imponerende angrepsvilje brukte Dahls vurdering av Irving som utgangspunkt for å ta Sørensen – og Sørensen, som da han ikke fikk anledning til å ta til motmæle, friskt ropte at dette var samme taktikk man brukte i Studentersamfunnet i 77.

Og Fure/Dahl-debatten ruller videre. Parhestene Dahl og Fure møtes igjen til ny debatt allerede i morgen, på historisk i Bergen.

– Du stiller vel med samme manus? spurte Dahl Fure etter debatten.

– Jeg møter i hvert fall opp, svarte Fure og stirret alvorlig på Dahl.

AXEL JENSEN
Den øredøvende tausheten

Axel Jensens artikler om Rushtidssaken er preget av brennende engasjement og dyp innsikt i hva denne kompliserte og viktige saken betyr for yringsriheten.

Med forord av Morten Harket

Kr. 178,- (H)

CAPPELEN

x Med andre ord: Det er derfor som det er for alle som har lest i Stalin saken!!